

دیمانہ یهک له گهل قینوس فایه ق

نه گهر خوانه کرده جاريکی تر کهوتینه وه شاخ

هیلین محمدهد علی

زور له میژووی درېژخایه نی گهلهکه ماندا، بؤ چهند سالیك هلهکهوتووه، له دنیای نازادی و سهریه ستیدا سهرفرازبووین، وخواهونی دسه لاتی لوكالی خومان بووین، کهم یان زور ژیاوین، بهلام له نهجامی نهوهی بی پشت و په نابووین و له هاوکیشه نیوده له تیه کاندای پیگه کی جیو پو لوتیکمان ره چاونه کراوه، وهکو سیزیف که به ریستی هه ورازمان کردووه و سهره و لیژی بوینه ته وه. پاشان بوینه ته قوچی قوربانی و له سفره وه دستمان پیکردو ته وه، میلله تیک بوین رهنگه به ده گمهن وهکو نیمه میلله تی تر هه بو بیته له هه مان مه عدنی نیمه بیته، بهلام جا چ روژگار و حوکمی قه دهر بو بیته یان عینادی و نازایه تی خومان بیته که له کرؤموسوماتی خوماندا نهوه هیژی مانه وه یه مان تیدابوو بیته، به هه حال هه میلله تیک که هینددی نیمه داشکان و هه رسی به سهردا هات بیته و له ناوچوبیته، ته نه نیمه نیه بین دهرودراوسی دهره قه تمان نه هاوتووه، چهندین شارستانیته تی زه به لاج و ناوه دان و گه وره هه بوون. کزبوون و تهپ و توژی روژگار یک شت بوون بهلام له دواوییدا ته فروتو نابوون و له ناوچوون، چهندین ریجازی فلهلسفی و نایینی و نایینزانی لوكال هه بوون، کزبوون و تهپ و توژی روژگاریان لی نیشته، بوونه ماده دیه کی به پیژ و به تام بؤ پشکنه رو لیكوله ره وه کان، دیاره هیژی خوراکری نیان تیدا نه ما بوو بویه له ناوچوون.

نهوهی سهرنجی منی به لای خویدا په لکیش دهکات، نیمه چوون نهوهی تازه مان راهیناوه کهوا شاره زابیت له سهر میژووی خهباتی پر سهره وری پیشمه رگه دیرینه کان. که هه ندیکان بونه ته بایره و داپیره و مام و خال و پاوکی نهوه نهوهی که نیستا به شیک زوریان توسقالتیک نازانی له سهر نهوه کلتوره کی که جیماوه ته وه، هینده عاشقی که نالی روتاناو نانس عهجرم و نه لیسان و نه صاله و باسکال و مایکل جاکسون و جانیت جاکسن و هیندهی موعجن به برادپیته و توم کروز و نوزلاند دبلوم و بریتنی و هتد هیچ شاره زابیه کی نهوتویان نیه له سهر قازی محمد و شیخ مه محمد و مستهفا بارزانی و شیخ سه عیدی پیران. هتد به قه ده نوکه دهرزیه که ناگیان له میژووی خهباتی پر له سهره وری میلله ته که یان نیبه. به ده گمهن نه بیته که له خوینیداندا به میرات ماوه ته وه و نهوه ریژه یه ش زور زور که مه، ناهه قیان ناگرم چونکه له سهره میکاندا هاتوون به جوړه په روره رده کراون.

عه وله مه و نه تهرنیته و نیم نیس نیم و چات و موبایل کاریگره یه کانیان زوره هیژن که له سهر گه نجه کان گونا می نهوهان نیه که به وه په روره رده نه کراون له مه جاله کانی خویندندا نیشاره ت بؤ رابردوی باو و باپیرانیان نه کراوه. ناخو تو بللی خوانه خواسته جاریکی تر شاخ بانگی کردینه وه و نامیزی بؤ کردینه وه، جاران ناسا هه پیمان بلیت منم نه تانپاریژم و کهون و کانیات له جودی مندا زه قهرتان پینایات، هه مومان بیینه وه به سیزیف! من رهش بین نیم گهر نهوه روویدات، چونکه له هه موو قوناهیکدا که خهبات به روکی گرتوین، کوری خوئی شه رکه ری خوئی هه بووه، چونکه نینتما بؤ خاک و نیشتمان له خوینماندا هه بووه، هیندهی گه شبیم به (ریبین و بهختیار علی و نازاد حمه و نهوه کانی بورهان قانع و شاهو و سورمی و سیوهیلی و خله و بلهکان) ی نه م سهره مه، هینده گه شبیم به نه هلی چاکساری و پاکساری و نه هلی ته که تول و که تا نیستا به ردیکان له سهر دیواری په روره رده یی بؤ نهوهی تازه دانه ناوه نیمه چیمان کردوه؟ نهوهان به کام ناقاردا راپیچیان کردین! دم و چاوه کان یهک دم و چاون چ لیره بیته یان له ولا!!

بهلام نیمه نهوه نهوهی مان به که لتوری دوینن په روره رده نه کرد به لکو روچی یاخی بوون و هه لگه رانه وه مان تیدا چاند دبا نه مرؤ خومان به رهمی دهستی خومان بنوشین .. عافیه تمان بیته.

دیمانہ ی: ستیان شه مزینانی

* نیمه چندین ریخراوی نافره تانمان هه یه نایدولوتیانه وه، بهلام هه ست به وه ده کریت هم ریخراوانه زیاتر کومیتیه کی حزین بؤ له قالبدانی ژنان له چوارچیوهی تیفرکری حزیدا، بهم حاله وه ده توانین بلیین له کوردستان بزوتنه وهی ژنان هه یه که خاوه نی دیدگایه کی ژنانه و فیمنیستیانه بیته؟

بزوتنه وه یه کی لهو جوړه هه یه بهلام نهوه ریخراوانه پیشمه نگی نیین، هیچ کات باهرم وانیه ریخراوه کانی ژنان و نافره تان و خانمان هاوشیوه کانیان له کوردستاندا که له ژیر بالی حزیه کاندای دروست نه بین بتوانن بیته پیشمه نگی بریتین له به شیک دانه براو له پهیره و وپروگرامی حزیه کان و دواتر نهوهان واجیهی شارستانی حزیه کانن، نهک پیشمه نگی بزوتنه وه یهک، چونکه دروست بوونی بزوتنه وه یه کی لهو جوړه له هه ر جیگایه کی دونیادا پیوستی به حزب نیبه دستپیشکه ری بکتو ریخراوی بؤ دروستبکات و دواوی نهوه ریخراوه بیته پیشمه نگی بزوتنه وهی فیمنیستی، نهوه شمان له بیر نه چیتیری فیمنیستی ته وادو دژی نایدولوتیای نهوه حزبانیه نیستای کوردستانه، نه گهر دانیشی پیا نه نیین، نهوه وهکو بیر چپه راست وایه که چهند دژی یه کن یان بیر نایینی و عیلمانی نهوه نده جیوازی هه یه له نیوان بزوتنه وهی فیمنیستی کاری ریخراوه کانی ژنان و نافره تانی ناو حزیه کانی کوردستان ...

له بر نهوه به هیچ شیوه یه که ریگه یان پیشمه دراوه بیر فیمنیستی هه لگرن، نه گهر بانگه شه بؤ مافه کانی ژنانیش ده که نهوه له نسوری نهوهی حزیه کان ریگه یان پیشمه دات، چونکه له کوتاییدا بزوتنه وه یه کی وهکو بزوتنه وهی فیمنیستی له ناو ریزه کانی ژنانی ساده ی ناو کومه لگا دروست ده بی نیجا نه بیته بهرنامه و کاری بؤ ده کرئ، نهک حزیه کان ریخراوه کان دروست بکن و دواتر نهوهان بیته هه لگری فیمنیستی، نهوهان باهریان له ناو زورینه ی ژنانی کوردستاندانییه، ته نانه ت خویمان له ناو خویناندا باهریان به یه کدی نیبه.

هه روهک جه نابت ناماژته پیداره له رسته ی یه که می دهقی پرسپاره که دا ریخراوی نافره تانمان هه ن به جیوازی بیروا و تیگه یشتنی سیاسی و نایدولوتیانه وه. که واته نهوه ریخراوانه ی هه ن هیچی په یامی مافه کانی ژنیان هه لنه گرتووه به هیندهی نه وه نده ی په پامی حزیه کیان هه لگرتووه، بهلام من زورچار ووتومه هه بو نیان له نه بو نیان باشتره، به مهرجی به شیوه یه که له شیوه کان له خرزمتی دوزی ژندان.

ژن ده بی به

پله ی یه که م

خوی به بیروا

و به رو شنبیری

به هیژ بکا،

بؤ نهوهی

بیه له می نیته

که له هیچ

لایه نی که وه له

پیاو که متر نیبه

هه رجه نده باش نه زانم به بیرى حزیه که ش بیره که نه وه و نه وه ش شتیکی نیگه تیغه، بهلام نه گهر حزیه که بکه نه وه سیله یه که بؤ خرزمه تکرندی ژن و مافه کانی بهلام نهوه کاته کی که زیاده روهی نه کهن له خرزمه تکرند و له بهرجه سته کردنی دروشمی حزب زیاتر له وهی دروشمه کانی مافه کانی ژن هه لگرن و بیهیننه کایه وه نه وه مه ده لپین نه بن باشتره، چونکه زهره و زانیان زیاتره له سوویدان.

نیدی هه تا ته نهوه نهوه ریخراوانه زمانخالی ژن و نافره تان و مافه کانیان بن، مافی ژنانی کورد له که موبونه وادایه، نهک له زیادبوندا یه، نهوه ش مافی ده سته بهر دهکات به توانا و ته سمیمی تاکه که سی خوئی ده سته بهری دهکات. هیچی په یه ونده یه کاری نهوه ریخراوانه وه نیبه، چونکه من بؤ خوم له کاتی سهردانه کهم بؤ کوردستان بینیم چ بوشاییه کی گه وره هه یه له نیوان نهوه ریخراوانه و ژنانی سهریه خو بیلایه نی دهره وهی نهوه حزبانیه، بینیم نهوهان کار بؤ هه موو ژنان ناکه ن ته نهوه کار بؤ ژنانی ناو حزیه کانیان ده کهن ته نانه ت کار بؤ هه موو ژنه کانی ناو حزیه کانیان ناکه ن ته نهوه بؤ نهوه نیه نه دامن له ریخراوه کانیاندا، نیدی من بؤ خوم هه رگیز باهرم وانیه نهوه ریخراوانه هه لگری هیچ دروشمیکی و ابن بتوانن سوویدی پی بگه یه ن به سهرجهم ژنانی کومه لگا، نهوه ش له هوکانی راگه یان دندا نه یکه ن ته نهوه موزایه دهره هیچی تر نا به مه سه له ی نه وه دنا هه رناشزان بزوتنه وهی فیمنیزمی مانای هییه؟ چونکه مافه کانی ژنیان له نیو دروشمه حزیه کاندای توادو ته وه.

*گومان له وه نیه چوساندنه وه هه لوارندی ژنان دیارده یه کی جهانییه و تاییه نیبه له کومه لگه و کلتوریکی دیاریکراو، بهلام له کومه لگه کی کوردیدا نهوه چوساندنه وه یه زور زهق و دیاره و قورمیک بیجه مانه ی به خووه گرتووه، نایا کاری نهوله وی هه رگرن چیه بؤ تیپاراندنی نه م دؤخه چ نهوهی ده که ویته سهر ریخراوه کانی ژنان چ نهوهی نه که ویته نه ستوی ده سلات؟

من هیچ باهری پیکم بهوه ریخراوانه نیبه هه تا ریگه یان بؤ دانیم، دواتر

باهری شم وانیه نهوه ده سلاته کوردییه ی نیستا هه یه بیرى له مافی ژن کردیته وه، چونکه ده سلاتیکی هه تا سهر نیسکان پیاسولاره، نهوه تا باشترین نمونه دستوری کوردستانه هیچ قورسایى و بوونی بؤ ژن نه کردووه ته نانه ت نهوه کومیتیه یه نهوه کی پیچاونه وه و دارشته وهی دستوره کی گرتو ته نه ستو له کوی ۱۹ نه دنام ته نهوه یه که نه دنامی نافره ته له کاتیکدا ده وایه نیوانویوی نافره ت بوایه، هیچ کاتیک ته نانه ت له کاته کانی هه لپژارده کانی شدا دوزی ژن ناکریته خالیک له خاله کانی بهرنامه ی ریکلامی هیچ لهوه حزبانیه ی به نیازن ده سلات وهرگرن، چونکه نهوهان نه زانن نه گهر نهوه بکن نه بیته ریگه ی به شداری سیاسی بدن به ژن نهوه ش مانای نهوه یه ژن نیشتیکی ده سلات داگیر نهکات، دواتر کار بؤ دوزه که کی خوئی دهکات. له بهر نهوه هه موو ریگه ی نهوه لگرن. له میانه یه دا ته نهوه نهوه نه لیم با ژن خوئی به ته نگ مافه کانی خو یه وه بیته، هه ر نافره ته بؤ خوئی له جیبی خو یه وه نه توانی لهوه دوروبه ری خوئی تیا ده ژنی شو شیک هه لگری نیته له روی ده سلاتی پیادا، هه لپه ته نهوه شو رشه به مانای چه که هه لگرن و شه رکردن نا. بلکه به پله ی یه کهم به خو به هیژ کردنه به بیرو راو به رو شنبیری و به وهی بؤ پیوا یه سه لم نیته که له هیچ لایه نی که وه هیچی له پیوا که متر نیه، دنا من بؤ خوم هیچ کات نه چاوه ری نهوه ریخراوانه م کردووه، نه چاوه ری ده سلاتی شم کردووه ناشیکم ته نهوه چاره نهوه یه نهوه ریخراوانه به هه لوه شانه وهی حزیه کان و ده سلاته که له ره که وه هه لوه شیخه وه جاریکی تر له بهرگیکی تر و به می شک و ناواختیکی تر فلهلسفی و فیکری ترهه دایمه زرنینه وه، له ده سلاته وه هه تا ریخراوه کان.

*ژنانی کوردستان له ژیر توندترین چوساندنه وهی کولتوریان به نه دانه یه که ژماره گه لیک زوریان په نا ده به نه بهر خو کوشتن، خو سوتاندن، ته نانه ت خو سوتاندن بؤته دیارده یه کی کومه لایه تی نه گهر ناگر په یامیک پیبه بؤ نهوه په یامه چیه؟ نایا گوزارشت له درنده یی کولتور دهکات یان لوازى و پاسیف بوونی که سیته ژنی کورد؟

به راستی مه سه له ی خو کوشتن یان په نا برندنه بهر خو

سوتاندن کاره ساته جگه له وه هه موو جه ورو کویره وه ریبه ی ژنانی کورد دوو چاری ده بنه وه که چی په نا نه به نه بهر خو کوشتن نه م که لئی ره هه ند به خو یه وه نه گریته ره هه ندیکى کومه لایه تی، کولتوری، په روره ریبه ی، دهر وونی، جگه له ره هه ندیکى تری شاراره که نه شئی ناوی بنین ره هه ندی سوتاندنی به ها مرو قایه تیه کانی ژن که نهوه ش حاله تیکه ژنه که دوو چاری ده بیته وه پیش نهوهی جه سته ی خوئی بسوتینیت نهوه کاته ی نه بینیت کومه لگا هه موو مرو قایه تیه کان به ناو کولتوری و به ناوی ناین و ناموس و شهرفه وه نه سوتینیت، و به ناوی هه موو نهوه شتانه وه هه موو مافه سروشتییه کانی لی زوت دهکات، نهوه کاته هیچ مانایه که بؤ بوونی نایینته وه، بویه له کوتایدا نه گاته پله یه کی ترسناک له بیهیوا یی نه بیات به روره نهوهی خوئی بسوتینیت بهوه جوړه وا نه زانیت هه ق له کومه لگا نهکاته وه، من له کچیکم بیست له کوردستان که کچیکى هاوری خوئی سوتاندبوو پیش نهوهی خوئی بسوتینیت پیوی وتبوو: نه گهر خوم سوتاند بؤ نهوه خوم نه سوتینیم بؤ نهوهی نابرووی هه موو پیوا نی خوینانه کهم بهرم بؤ نهوهی نابرووی کومه لگایه که بهرم که باهری به بوونی ژن نیه چونکه نهوهان سهری من ده کهن کهوا من سهرچاوهی شرمم بؤ نهوهان چونکه کچم هیچ مافیکی پی رهاو نایین ته نانه ت کومه لگاش بهوه شیویه نه روانیته منی کچ، نه م مانای نهوه یه نهوه کچه گه یشتو ته بهر زترین پله کانی بی هیوا یی له سهر تاپای کومه لگا، ته نانه ت هیچ شتیک به پشت و په نا نایینته وه، نه ناین، نه ده سلات، له بهر به ریشدا پیوا نی نایینی به روی دیارده یه کی لهوه جوړه نهوه ست و نه لین نهوه کفره، بهلام لهوه نایرسن و ناکولنه وه که وا له ژنه که دهکات خوئی بسوتینیت، و دادگای گومه لگا بکن چونکه کومه لگا و بیری پیوا سالار و بیری نایینی دواکه و توو که می شک ته نانه ت ژنانیشی پی ناخراوه نهوهان هه ر هه مووی لیپرسراون له بهر دم سهر هه لدانی نهوه دیارده یه نهوه دیارده یه بی گومان گوزارشت له درنده یی کومه لگای پیوا سالار دهکات بهلام پاسیف بوونی ژن نا، چونکه ته نانه ت قونای پاسیف بوونی ژن کومه لگای لی بهر پرسه و تاوان باره دنا نهوه ژنه ی که مترین ریژه له ماف شک به ریته هه ست به بوونی که سایه تیکى خوئی بکات ناگاته نهوه پله یه که بی هیوا یی و خوئی بسوتینیت. بهلام نهوهی گرنکه نایا ریخراوه کانی ژنان و نافره تان تا نیستا چیان کردووه بؤ سنوردار کردنی نهوه دیارده یه؟ نایا نهوهان جگه له قسه و سیمینار و کورو کویونه وه زیاتر به کردار چیان کردووه؟ نایا تا چ راده یه که نهوهی له سیمینار کاندای هیلین به کردار بهر جه سته یان کردووه؟

هیوادارم ژنی کورد سوود له نه زمونی ژنانی دنیای بینیت دور له توپیکل و باق و بریقی بی، چونکه ژنی کورد زوری قوریانی داوه و شایسته ی ده سته وتی گه وره و مه زنه هه نه بی خاوه نی شه هیده کانی تاوانی نه نفال و هه لجه و گوره به کومه له کانه، ده بی نیمه لهوه گو شه یه وه بروانینه چاره نووسی ژنی کورد.

